

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

UEBK 2016

25. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ

"EĞİTİM BİLİMLERİNDE YENİLİKLER ve NİTELİK ARAYIŞI"

— BİLDİRİ ÖZETLERİ —

21-22-23-24
NİSAN 2016
ANTALYA

www.uebk.org

Kongreyi Düzenleyen Ulusal Eğitim Dernekleri
(Ulusal eğitim derneklerinin logoları alfabetik olarak yerleştirilmiştir.)

Kongreyi Destekleyenler

25. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ 21-24 NİSAN 2016 / ANTALYA

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları
Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ne aittir.
Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt
ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.
Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.
Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında
yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları
satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: Nisan 2016, Ankara

Yayın-Proje: Didem Kestek
Dizgi-Grafik Tasarım: Didem Kestek
Kapak Tasarımı: Mehmet Gruşçu

Baskı: Vadi Grup Ciltevi A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No:105
Yenimahalle/ANKARA
(0312 394 55 91)

Yayıncı Sertifika No: 14749
Matbaa Sertifika No: 26687

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi 0312 430 67 50 - 430 67 51
Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net

her alanında etkileşim içerisinde olan bilgi çağının bu yeni nesli, araştırmacıları yeni öğretme yaklaşımları geliştirmeye yönlendirmiştir. Yapılan araştırmalar günümüz öğrencilerinin aktif öğrenme, uygulamalı etkinlikler ve yeni teknolojileri içeren derslere daha yakın olduklarını göstermektedir. Bu doğrultuda sınıf içindeki etkinlikleri artırmak, daha çok uygulamaya dayalı bir eğitim gerçekleştirmek açısından oluşturmaya yönelik bir eğitim verilebilmesi açısından iyi bir çözüm olabileceği düşünülmektedir. Alan yazında flipped classroom, flipped learning gibi isimlerle anılan Ters Yüz Sınıf Yöntemi sınıf içindeki etkinlikleri artırmak, daha çok uygulamaya dayalı bir eğitim gerçekleştirmek açısından oluşturmaya yönelik bir yöntemdir.

Ters Yüz Sınıf yöntemi geleneksel ders işleme yapısından farklı olarak ders anlatımı ile ev ödevinin yeri ve zamanını değiştiren, öğrencilere daha fazla işbirlikli çalışma ve uygulama yapma olanağı sağlayan bir öğretim yaklaşımıdır. Bu yöntemin uygulanmasında tek bir yol olmamasına rağmen bu konudaki genel kanı, ders içeriğinin video olarak kaydedilip öğrencilere verilmesi ve ders esnasında konu ile ilgili öğretmenin rehberliğinde sınıf içi uygulama etkinliklerine ağırlık verilmesi olarak görülmektedir. Bu yöntem öğrencinin öğrenmesi üzerindeki bireysel sorumluluğunu artırmakta, öğrenmesi gereken bilgileri ders dışında kendisi için uygun olan zamanda ve sürede öğrenmesine imkân tanımakta, ders içinde daha fazla işbirliği ve öğrencinin aktif olduğu üst düzey öğrenmelere imkân sağlamaktadır. Yine yapılan çalışmalarda bu yöntemin öğrenci ve öğretmen arasındaki etkileşimi artırdığı görülmüştür. Geleneksel yöntemlerde yer alan sınıf içinde öğretmenin ders anlatması süreci, bu yöntemde sınıf dışına alınarak sınıf içi aktif öğrenmelere ve öğrencinin bilgiyi yapılandırması sürecine daha fazla ek zaman fırsatı sağlanmaktadır.

Bu çalışmada güncel bir öğretim yaklaşımı olan Ters Yüz Sınıf yöntemi incelenmekte ve yöntemin öğrenme öğretme sürecine sağlayabileceği katkılar alan yazındaki veriler ışığında değerlendirilmektedir. Ayrıca yüksek öğretim düzeyinde bir ders için ters yüz sınıf yöntemine göre bir öğrenme ortamının tasarlanması, uygulanması ve etkisinin değerlendirilmesi konusunda yapılan pilot çalışmadan elde edilen bulgular incelenmektedir. Bu vesileyle ilgili yöntem konusunda bilinirliğin artması ve öğretim teknolojileri alan yazına katkı sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ters yüz sınıf yöntemi, Flipped classroom, Yapılandırmacı öğrenme, Aktif öğrenme

İnternette Telif Hakkı İhlalleri: Gözlenen Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Aygül Çelik¹, Süleyman Sadi Seferoğlu²

¹MEB

²Hacettepe Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Sunum Türü: Sözlü - Bildiri No: 0816

Fikri haklar kavramı, alanyazında sanayileşmenin yükselişi ve basılı kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasına dayandırılır. Basılı temelli kitle iletişim teknolojilerinin gelişimi ile yazarların ve yayımcıların fikri mülkiyet hakları konusu da önem kazanmıştır. Fikri ürünlerin yayılmasında teknolojik araçların gelişmesi özellikle de İnternet'in ortaya çıkmasının etkisi büyüktür. İnternetin dünya çapındaki yaygınlaşmasının, diğer iletişim araçları ile karşılaştırıldığında kısa sürede çok hızlı bir şekilde gerçekleştiği görülmektedir. 1990'lardan sonra kullanılmaya başlanan İnternet, bugün dünya çapında bir milyardan fazla insanın kullandığı günlük yaşamın olmazsa olmaz bir aracı haline gelmiştir. Bu gelişmeye bağlı olarak İnternetin özelliklerinden kaynaklanan ve kontrol edilemeyen birtakım problemler yaşanmaya başlanmıştır. İnternette yer alan fikri ürünlerin kopyalanması, İnternete yönelik en önemli telif hakkı problemi olarak değerlendirilmektedir.

İnternetin ortaya çıkışı ile birlikte bilginin sunumu ve erişimi kolaylaşmıştır. İnternetin sağladığı faydalar ve getirdiği kolaylıklar, bu teknolojiyi hem kişiler hem de kurumlar için vazgeçilmez bir araç haline dönüştürmüştür. Ancak internet, sunduğu fırsatlar ve getirdiği kolaylıklarla birlikte, bazı etik kaygıları da beraberinde getirmiştir. İnternette telif hakkı da bu etik kaygılardan biridir.

Elektronik ortamda bilginin akışındaki gelişmeler, sayısallaştırılmış fikri haklar içeren eserlerin çok hızlı ve hiçbir engelleme takılmadan el değiştirebilmesini mümkün kılmaktadır. Ayrıca bu durum izinsiz çoğaltmaların ve haksız kullanımların yaygınlaşmasına neden olmuştur. Böylece farklı ülkelerden İnternet ortamına aktarılan fikir ve sanat eserlerinin İnternet aracılığı ile dünyanın başka bir ülkesindeki İnternet kullanıcısı tarafından hiçbir bedel ödenmeden indirilebilmesi, İnternet ortamında telif hakkı ihlallerine verilebilecek en yaygın örnek olabilir. Uluslararası alanda fikri mülkiyet hakkı konusu incelendiğinde, bu konuda birçok tartışmanın yer aldığı görülmektedir. Fikri hak koruması alanında, gerek devletlerin gerek uluslararası örgütlerin çabası sonucu ciddi koruma sistemleri geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Ancak İnternetin kullanılmaya başlaması ile bu geleneksel koruma sistemleri yetersiz kalmaya başlamıştır. Çünkü İnternet, dünyanın bir “küresel köy” haline gelmesine yol açmıştır.

Telif hakları kanunları temel olarak bilim ve sanat alanındaki faaliyetleri düzenleyen kuralları koymaktadır. İnternet’in iletişim, bilgiye erişim ve yayımında avantaj sağlayan bazı özellikleri, telif haklarının korunması açısından problem olabilmektedir. İnternet’te telif hakları açısından gözlenen sorunların en başında bu ortamda erişilen eserlerin son derece kolay bir şekilde çoğaltılabilmesi ve dağıtılabilmesidir. Herhangi bir eser, çok kısa bir süre içerisinde binlerce ve hatta milyonlarca kişi tarafından izinsiz bir şekilde kopyalanabilmektedir. Üstelik asıl nüsha ile çoğaltılan nüsha arasında hiçbir kalite farkı da bulunmamaktadır. İnternet, etkileşimli yapısıyla ve sanal gerçeklik uygulamaları gibi teknolojik gelişmeler ile klasik eser tanımını zorlamaktadır. İnternet’in hiçbir hukuki kişiliğe ya da kuruma ait olmayan bir yapıda bulunması ve bu şekilde gelişmesi yapılacak düzenlemeleri de zorlaştırmaktadır. Bu konuyla ilgili tartışmalarda, bir özgürlük ortamı olarak İnternet’in gelişiminin, yasal ya da teknik düzenlemelerle kısıtlanmasına pek sıcak bakılmadığı gözlenmektedir. İnternet üzerinden yapılan hak ihlallerinde, ihlali yapanın tespiti ve bu ihlalin önlenmesi son derece güç olmaktadır. Bu arada uygulanacak yasal hükümlerin tespitine ilişkin olarak da sorunlar bulunmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde, bu problemin nasıl çözüleceği, İnternet ve telif haklarının nasıl bağdaştırılacağı konusu yoğun olarak tartışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, fikri haklar, dijital ortamda telif hakları konusu ve dijital ortamda telif haklarının korunması konusunda yapılan çalışmaları ayrıntılı bir şekilde incelemektir. Çalışmada ayrıca yapılan bu inceleme sonunda ulaşılan sonuçlar doğrultusunda yasa yapıcılara, uygulayıcılara ve kullanıcılara yönelik çeşitli önerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşma sürecinde “İnternet’te telif hakları konusunda ne tür sorunlar yaşanmaktadır?”, “Telif haklarının ihlallerini önlemeye yönelik olarak farklı ülkelerde ne tür yasal düzenlemeler yapılmaktadır?”ve “İnternet’te gerçekleşen telif hakları ihlallerini azaltmaya yönelik ne tür önlemler alınmaktadır?” sorularına yanıt aranmıştır.

Bu amaç doğrultusunda yapılan incelemeler telif hakları konusunda teknolojinin olumsuz bir etken olmaması için önlemler alınması gerektiğini göstermektedir. Çalışmada ulaşılan en temel sonuç, internette telif hakları sorunun çözümünde kanunların tek başına yeterli olmadığı yönündedir. Bu sonuç doğrultusunda internette telif hakları konusunda bireylerin bilinçlendirilmesi ve bu konuda farkındalığın artırılması için eğitici çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okur-yazarlığı, Dijital vatandaşlık, Fikri haklar, Kopyalama, Telif hakları